

Het Leidse Plan Scholing en Toetsing Huisartsopleiders

Huisartsopleiding Leiden

Public Health en Eerstelijns geneeskunde

J. MULDER
MAART 2016

Documentbeheer

Versie	Datum	Auteur(s)	Wijziging
1.0	Mrt 2016	J. Mulder	Beschrijving
2.0	Mrt 2017	J. Mulder	Actualisatie
3.0	Okt 2017	Management Team	Autorisatie

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	4
Inleiding	5
Fases in het opleiderschap	6
HAO parallelbijeenkomsten en HAO tutor bijeenkomsten	6
Opleiderstweedaagse	6
Leergangen	6
1. HAO parallelbijeenkomsten	7
HAO parallelbijeenkomsten : fase I	7
HAO parallelbijeenkomsten: fase II	8
2. Opleiders Tweedaagse 2014, 2015, 2016, 2017.....	10
3. Leergangen	13
Aspirant opleiders	13
Beginnende, gevorderde en ervaren opleiders.....	13
Landelijke cursussen voor ervaren opleiders en vrijstelling:	13
De verdeling van de verschillende opleider thema's over de diverse leergangen.	14
4. Toetsing d.m.v. Voortgangsgesprekken	15
Bijlage Toelichting op de verschillende leergangen	16
Introductiecursus	16
Programma Basis Leergang I	17
Programma Basis Leergang II	18
Programma Leergang III Feedback geven.....	19
Programma Leergang IV Oplossingsgericht coachen	20
Programma Leergang V DE PERSOON VAN DE AIOS BEGELEIDEN	21
Programma Leergang VI EBM voor huisartsopleiders	22
Programma Leergang VII Videotoets+.....	23
Programma Leergang VIII Intervisie	24
Programma leergang IX GGZ	25
Leergang X Training Mindfulness en het Begeleiden van de AIOS.....	26
Leergang X De aios begeleiden bij palliatieve zorg	27
Leergang X Mentorschap.....	28

Inleiding

Het werken en leren van de AIOS in de praktijk staat centraal in de opleiding tot huisarts. De huisartsopleider biedt de voorwaarden om een zo goed mogelijke opleiding op zijn praktijk te realiseren. Hij dient zich hiervoor ook te scholen. Bij deze scholing staan de ervaringen in de praktijk en de persoonlijke leerdoelen van de opleider centraal. Zijn/haar leren is een interactie tussen praktijk en theorie.

De opleiding tot huisartsopleider is competentiegericht, analoog aan de opleiding van de AIOS. Opleiders kunnen zo vertrouwd raken met competentiegericht leren en opleiden. De scholing vindt plaats in groepen van collega opleiders zodat ze zoveel mogelijk van elkaar kunnen leren.

Het scholingsplan voor huisartsopleiders is gebaseerd op het Landelijk Plan Scholing en Toetsing Huisartsopleiders (zie www.huisartsopleiding.nl). In dit landelijk scholingsplan worden zes inhoudelijke thema's genoemd. Zij vormen de belangrijkste activiteiten van een huisartsopleider. Onder ieder van deze thema's vallen nog wat meer specifieke activiteiten (cursief)

1. Eigen expertise overdragen
Instructie geven · Voordoen · Expliciet verwoorden van onderliggende denkprocessen en reflecties
2. Een leeromgeving van de praktijk maken
Organisatorische aanpassingen · Afstemming binnen het team · Afspraken met de AIOS · gevarieerd patiënten aanbod · Veilig feedback geven en ontvangen
3. Inhoudelijk begeleiden
Observeren · Leergesprekken voeren · Feedback geven · Feed forward geven
4. 4. Toetsen en beoordelen van de AIOS
Observeren · Toetsen en beoordelen m.b.v. beschikbare instrumenten en overige bronnen
5. 5. Begeleiden van het leerproces van de AIOS
Volgen en sturen van het leerproces m.b.v. portfolio, IOP, leerwerkplan en overige bronnen
6. 6. Persoonsgericht begeleiden
Voeren van persoonsgericht leergesprek · Begeleiden bij ontwikkelen professionele identiteit · Begeleiding afstemmen op persoonlijke stijl AIOS

Om deze activiteiten uit te voeren zijn meerdere competenties nodig
Competenties om de activiteiten uit te kunnen voeren

1. Handelen als expert
2. Agogisch handelen
3. Didactisch handelen
4. Samenwerken
5. Organisatie
6. Professionaliteit

In dit Leidse scholingsplan wordt aangegeven welke thema's in de leergangen aan bod komen.

Fases in het opleiderschap

Een huisartsopleider doorloopt in zijn opleiding vier opleiderfases

1. Aspirant opleider: vanaf de aanmelding tot aan de 1e AIOS
2. Beginnend opleider: de fase waarin de opleider 2 eerstejaars AIOS begeleidt
3. Gevorderde opleider: de fase waarin de opleider de volgende 3 AIOS begeleidt
4. Ervaren opleider: in deze fase heeft de opleider meer dan 5 AIOS begeleidt.

Het curriculum voor huisartsopleiders bestaat uit leergangen, HAO parallel/HAO tutor bijeenkomsten en een opleiderstweedaagse.

HAO parallelbijeenkomsten en HAO tutor bijeenkomsten

Alle actieve opleiders volgen 8 HAO parallel dagdelen (als ze een 1e fase AIOS hebben) of 8 tutor dagdelen (als ze een 2e fase AIOS hebben). De samenstelling van deze groepen is parallel aan de AIOS groepen. De HAO parallelbijeenkomsten worden gegeven door groepsbegeleiders van de AIOS; de HAO tutor bijeenkomsten door de tutor en moduledocenten van de AIOS.

Uitgangspunten HAO-parallelbijeenkomsten

1. De AIOS en het opleidingstraject staan centraal
2. Afstemming onderwijs instituut en opleidingspraktijk
3. Aandacht voor verschil in ervaring: beginnende (≤ 2 jr), gevorderde ($3 \leq 5$ jr) en ervaren (≥ 6 jr) opleiders

Opleiderstweedaagse

Drie jaar geleden is er een opleiderstweedaagse gestart voor alle actieve Leidse huisartsopleiders. Doel hiervan is de cohesie tussen huisartsopleiders te versterken. Bovendien biedt een tweedaagse de mogelijkheid om aandacht te besteden aan recente ontwikkelingen in de huisartsopleiding en aan thema's waar Leidse opleiders in evaluaties minder goed op scoren; bv het houden van een leergesprek. Ook blijkt uit de evaluatie dat Leidse opleiders – net als hun collega's – van andere instituten meer opgeleid willen worden in beleid, beheer en management.

Leergangen

Sinds een jaar of tien volgen opleiders in leergangen. Voor aspirant -, beginnend – en gevorderde opleiders zijn het allemaal verplichte leergangen. Als het opleiderschap uitgevoerd wordt door 2 opleiders (duo opleiderschap) is in ieder geval de hoofdopleider aanwezig. Bij beginnende opleiders geven we het advies dat beide opleiders aanwezig zijn op de leergang. Ervaren opleiders hebben keuze maar moeten 2 leergangen verplicht volgen: EBM en het beoordelen van de AIOS met de videotoets+.

Uitgangspunten leergangen voor huisartsopleiders

In de leergangen staat de didactische scholing van een opleider centraal. Opleider zijn verdeeld in niveau groepen:

- Beginnend opleider: leergang I en II
- Gevorderd opleider: leergang III t/m V
- Ervaren opleider: leergang VI en verder

In iedere leergang werkt de opleider aan de competenties die volgens het landelijk hao competentieprofiel en het landelijke hao scholingsplan horen bij haar/zijn ervaringsniveau.

1. HAO parallelbijeenkomsten

HAO parallelbijeenkomsten : fase I

De HAO parallelbijeenkomsten worden per opleidingsjaar 8 keer gegeven en duren van 9.00 uur tot 12.00 uur. In fase I hebben deze bijeenkomsten een hoofdthema en daarnaast een aantal punten dat besproken wordt. Als het opleiderschap uitgevoerd wordt door 2 opleiders (duo opleiderschap) is in ieder geval de hoofdopleider aanwezig. Bij beginnende opleiders geven we het advies dat beide opleiders aanwezig zijn. Aan het eind van het opleidingsjaar wordt een eind evaluatie gesprek gehouden met iedere opleider en de groepsbegeleiders. Schematisch ziet dit er als volgt uit:

	Hoofdthema	Andere bespreekpunten
1	<ul style="list-style-type: none"> - Kennismaken - Doelen HAO-par - 1e HLWP (planning dit jaar etc.) - CV-model introductie (+ veranderingen in CV onderwijs + toetsing) - Eerste indruk AIOS 	Introductie E-portfolio Curriculum 1 ^e fase <ul style="list-style-type: none"> - Toetsplan - Terugkomdagprogramma Welke HAO neemt video van coachen van vaardigheden aan?
2	<ul style="list-style-type: none"> - Planning rest 1^e HLWP jaar - Blackboard - Leerstijlgericht coachen (vaardigheden) - KPB's (gebruik maken ervaring bij HAO's) 	Voortgangsgesprek 1 concept indeling Voorbereiding VG1 Hoe om te gaan met uitslagen toetsen (LHK, KOV, CV, etc.)
3	<ul style="list-style-type: none"> - Portfolio + leerplan - Introductie PICOLunch – via HAO's naar AIOS 	HAO/AIOS evaluatie TKD voor- en achteruit
4	<ul style="list-style-type: none"> - Voorbereiden zelfstandige week - Introductie maatschappelijk handelen 	TKD voor- en achteruit
5	<ul style="list-style-type: none"> - Wat heeft HAO nog nodig (gezien hebben van AIOS voor een onderbouwd oordeel) om GO te kunnen geven in 3^e voortgangsgesprek - Keuze AIOS programma? 	Introductie kwaliteitsverbeterplan TKD voor- en achteruit
6	<ul style="list-style-type: none"> - CVmodel + combi VT+ 	TKD voor- en achteruit
7	<ul style="list-style-type: none"> - Presentatie HAO's (over hun opleidersschap bij deze AIOS het afgelopen jaar) 	Afsluiting HAO-parallelgroep (schema individuele gesprekken HAO par 8 voorleggen) HAO/AIOS evaluatie
8	<ul style="list-style-type: none"> - Individuele gesprekken met 	

HAO parallelbijeenkomsten: fase II

In fase II zijn er 8 bijeenkomsten voor huisartsopleiders per opleidingsjaar telkens van 9.00 tot 12.00 uur. Deze hao-parallelbijeenkomsten bestaan uit 2 delen. Het eerste deel van de ochtend is 1 ½ uur hao-parallel tutorgroep. Het tweede deel van de ochtend is hao-parallel modulegroep.

Hao-parallel tutorgroep

In de eerste helft van de ochtend (1 ½ uur) bestaat de HAO-parallel tutorgroep uit ongeveer 8 huisartsopleiders en een vaste tutorbegeleider die ook de tutor van de AIOS is. Tijdens de eerste bijeenkomst is er ruimte voor een kennismaking. Opleiders krijgen informatie over het curriculum in de 2^e fase en de rol van de opleiders hierbij. Daarnaast worden de eerste opleiderservaringen besproken.

In de daarop volgende bijeenkomsten bespreken opleiders en tutor steeds de voortgaande ontwikkeling van hun AIOS. Opleiders brengen vraagstukken in rondom de begeleiding en beoordeling van hun AIOS. Onder leiding van de tutor worden in de vorm van onderlinge consultatie deze vraagstukken besproken.

Daarnaast wordt aandacht besteed aan de rol die de opleider heeft bij de langlopende opdrachten van de AIOS. Er wordt geoefend met beoordeling volgens de videotoets+, de begeleiding en beoordeling van de AIOS bij de uitvoering van zijn/haar kwaliteitsverbeterproject en de begeleiding bij de CAT die de AIOS moet maken.

Tijdens de hao-parallel tutorbijeenkomsten wordt ook tijd ingeruimd voor de voortgangsgesprekken met de AIOS. Dit zijn de 3^e en 8^e maands-gesprekken. Het lukt vaak niet om *alle* gesprekken binnen de hao-parallel tutortijd te plannen. De tutor plant daarom met een aantal koppels een moment buiten de bijeenkomsten voor deze voortgangsgesprekken. In sommige gevallen bezoekt de tutor dan tevens de opleidingspraktijk.

Aan het einde van het opleidingsjaar voert de tutor met de opleider een eind-evaluatiegesprek. Ook hier geldt dat er niet altijd genoeg ruimte is om met alle opleiders deze gesprekken binnen Hao-par tutortijd te plannen. Soms wordt een eindgesprek dan op een ander moment, of telefonisch gevoerd.

Hao-parallel modulebijeenkomst

De tweede helft van de hao-parallelbijeenkomst volgen de opleiders in een grotere groep module onderwijs parallel aan de module die de AIOS dan volgt. Naast 4 verplichte modules kiest de AIOS uit een aanbod van 5 nog 3 keuzemodules

De hao-parallel module bijeenkomsten worden gegeven door de betreffende moduledocenten en zijn met name gericht op het informeren en betrekken van de opleiders bij het terugkomdag onderwijs en de afstemming met de praktijkopdrachten van de AIOS. Een van de belangrijkste doelen is de opleiders de tools te geven de AIOS echt te leiden naar zelfstandigheid en hen voor te bereiden op de toekomstige huisartspraktijk en alle ontwikkelingen die daarbij een rol spelen. Moduledocenten spelen hierbij flexibel in op de vragen en leerbehoefte van opleiders. Dit betekent dat er sprake kan zijn van specifieke kennisoverdracht indien opleiders een lacune met betrekking tot de inhoud van de module ervaren. Ook kunnen specifieke vaardigheden geoefend worden (bv begeleiding SOLK patiënt). Daarnaast wordt altijd aandacht besteed aan de vereiste opleidersvaardigheden met betrekking tot het thema in de module.

In de modules worden de volgende onderwerpen aangeboden:
 Nota bene: de module Chronische zorg beslaat 2 modulebijeenkomsten.

	Verplicht Module Onderwijs
1	Chronische zorg: organisatie chronische zorg, protocollen, beleidsplan
2	Chronische zorg: visie huisarts en chronische zorg, POH, zorgplan
3	Preventie preventie , visie van de huisarts populatiemanagement en triple aim
4	Palliatieve zorg 1: persoonsgericht leergesprek, zorgplan, overdracht hap, sociale kaart, rouwproces, palliatieve sedatie, palliatief redeneren
5	SOLK: eigen vaardigheden rond behandelen SOLK-patiënt en opleidersvaardigheden
	Keuzemodules:
6	Klaar voor de start: voorbereiding AIOS op loopbaan tot huisarts
7	Praktijk de Baas: medisch leiderschap
8	Jeugd en gezin: keuze uit transitie jeugdzorg, systeemaanpak gezin in conflict, capita selecta
	Palliatieve zorg 2 : keuze uit zingeving, medische ethiek, rouw, kennisvragen palliatieve zorg
	Specifieke patiëntgroepen: begeleiding opleiders van AIOS bij betreffende patiëntengroep

2. Opleiders Tweedaagse 2014, 2015, 2016, 2017

De opleiderstweedaagse is een verplicht onderdeel voor alle actieve huisartsopleiders. Het programma wisselt ieder jaar. Er zijn telkens plenaire onderdelen met daarnaast workshops. De onderwerpen worden gekozen op basis van een aantal vragen

1. Welke verbeterpunten qua functioneren van opleiders komen voort uit evaluaties bv door AIOS of kwaliteits-cycli als Gear? Bijvoorbeeld het houden van leergesprekken, het beoordelen van AIOS.
2. Welke opleidingswensen hebben opleiders zoals die blijken uit enquêtes die onder hen gehouden zijn (zowel landelijk als in Leiden). Bijvoorbeeld Opleiden in Beleid, Beheer en Management
3. Wat zijn de laatste ontwikkelingen in het huisartsenvak en ook in de huisarts opleiding. Bijvoorbeeld het communicatie wiel en verandering in de vergoeding van de zorg
4. In welke onderwerpen heeft de afdeling PHEG expertise? Bijvoorbeeld ouderengeneeskunde, EBM

Daarnaast wordt ook altijd tijd besteed aan een inspirerend out of the box onderwerp. In de onderstaande schema's worden de plenaire onderdelen en de workshops weergegeven.

2014

Plenaire onderdelen
<i>Samenwerken en organiseren; uw positie als huisarts(opleider) in deze tijd</i> Onder leiding van Leo Kliphuis
<i>Samenwerken in actie: teamwork, leiderschap en afstemmen</i> <i>Hoe leiden we de AIOS op in het krachtenveld van de huidige en toekomstige ontwikkelingen?</i> Onder leiding van Lex Bohlmeijer
Workshops
<i>Het houden van een taakgericht leergesprek, hoe kan het beter?</i>
<i>Het persoonsgericht leergesprek; een uitdaging</i>
<i>Ouderengeneeskunde; hoe moeilijk kan het zijn?!</i>
<i>Preventie... waar begin ik aan?</i>

2015

Plenaire onderdelen
<i>Inleiding 'Vernieuwingen in de (huisartsen)zorg, nu en in de toekomst'</i> onder leiding van Ferry Koper, adviseur in 'de nieuwe' gezondheidszorg
<i>Presentatie projecten 'Vernieuwingen in de huisartsenzorg' van huisartsopleiders</i> <i>Wat betekent de vernieuwing van de huisartsenzorg voor de opleiding van de AIOS?</i> o.l.v. Rien van Hemert
Workshops
<i>Arts en recht in de opleidingspraktijk</i>
<i>Communicatie wiel en bespreken video consult</i>
<i>Beoordelen van de AIOS als het erop aankomt</i>
<i>Huisartsopleider en EBM</i>

2016

Plenaire onderdelen
<i>De blik vooruit: veranderingen in de opleiding en in de huisartsenzorg</i>
<i>Zijn opleiders en stafleden één? Verbeteren van de samenwerking opleiders stafleden</i>
Verplichte Workshops
<i>De AIOS beoordelen op zijn medische competenties</i>
<i>KBA's in de huisartsopleiding</i>
Keuze Workshops
<i>Euthanasie in de opleidingspraktijk</i>
<i>Seksuologie in de opleidingspraktijk</i>
<i>Veranderen in de huisartsenzorg, waar sta je zelf?</i>
Keuze workshops Beleid Beheer en Management
<i>De horizon van de huisartsenzorg</i>
<i>Positieve Gezondheid</i>
<i>Multidisciplinair samenwerken rondom SOLK</i>

2017

Plenaire onderdelen
<i>Opleiden op de post</i>
<i>Wetenschap in de opleidingspraktijk</i>
Verplichte Workshops
<i>Zelfsturend leren en de aios toevertrouwen aan patienten</i>
<i>Zelfbeschikkingsrecht, privacy en samenwerking in de huisartspraktijk</i>
Keuze Workshops
<i>Beleid Beheert Management ; wat wil de aios leren?</i>
<i>Begeleiden van co assistent door de aios</i>
<i>Leervoorkeuren</i>
<i>Populatie gerichte zorg</i>

De verdeling van de verschillende opleider thema's over de onderwerpen van de 3 opleiderstweedaagse

	Tweedaagse 2014										Tweedaagse 2015										Tweedaagse 2016													
Onderwerpen	Samenwerken en organiseren	Samenwerken in actie	Hoe leiden we AIOS met oog op toekomst	Taakgericht leergesprek	Persoonsgericht leergesprek	Ouderengeeskunde	Preventie	Vernieuwingen in de zorg	Presentatie Projecten Vernieuwing HA zorg	Betekenis Vernieuwing HA zorg voor opleiding	Arts en recht in de opleidingspraktijk	Communicatie, wiel en bespreken videoconsult	Beoordelen van de AIOS	Huisartsopleider en EBM	Verandering in de huisartszorg en opleiding	Zijn opleiders en stafleden één?	De AIOS beoordelen op medische competenties	KBA's in de huisartsopleiding	Euthanasie in de opleidingspraktijk	Seksuologie in de opleidingspraktijk	Veranderingen in de HA zorg: waar sta je zelf?	De horizon van de huisartsenzorg	Positieve Gezondheid	SOLK	Opleiden op de post	Wetenschap op de opleidingspraktijk	Zelfsturende leren en de aios toevertrouwen	zelfbeschikkingsrecht	Beleid, beheer, wat wil de aios leren?	Begleiden van de co assistent door de aios?	Leervoorkuren	Populatiegerichte zorg		
Thema's ↓																																		
Eigen expertise overdragen					X	X					X			X													X		X					X
Leeromgeving van de praktijk maken	X	X						X	X	X					X							X	X	X	X	X						X		
Inhoudelijk begeleiden			X	X								X							X	X										X				
Toetsen en beoordelen												X					X																	
Begeleiden van het leerproces																X	X											X				X		
Persoonsgericht begeleiden				X																														

De meeste aandacht tijdens de opleiderstweedaagse gaat uit naar het thema 'een leeromgeving van de praktijk maken', in de vorm van aandacht voor onderwerpen aangaande beleid, beheer en management. Het is een wens van opleiders om hier meer in geschoold te worden. Aan het thema 'inhoudelijk begeleiden' is ook vrij veel aandacht besteed, twee maal in de vorm van leergesprekken, een opleiders activiteit waar Leidse opleiders relatie minder goed op scoren in de NIVEL enquêtes van 2011 en 2015.

3. *Leergangen*

Aspirant opleiders

Voor de aspirant opleiders is er een introductie cursus in de vorm van een tweedaagse. Hierin wordt gekeken of de huisarts geschikt is voor het opleiden en of de huisarts zelf daadwerkelijk opleider wil worden. Voordat een huisarts toegelaten wordt op introductie tweedaagse is een praktijkbezoek door een van de huisartsopleider wervers afgelegd ,waar al gekeken wordt naar motivatie en geschiktheid.

Is een huisarts eenmaal toegelaten tot de introductie tweedaagse, dan wordt gekeken of hij geschikt is voor het opleiden van een AIOS. De volgende vragen staan dan centraal; kan de aspirant opleider feedback geven, kan hij in een leergesprek intunen op de wensen van de AIOS , kan hij van zijn praktijk een opleidingspraktijk maken, en kan hij een relevant leerplan voor zichzelf opstellen? Afhankelijk van deze vragen wordt besloten of een aspirant opleider beginnend opleider wordt of niet, of dat hij extra begeleiding moeten krijgen in zijn eerste opleidingsjaar. Dit laatste wordt dan besproken met de Kwaliteitscommissie huisartsopleiders

Een maand voor de matching met de AIOS krijgen de aspirant opleiders een startersochtend: hier worden een matchingsgesprek, een kennismakinggesprek geoefend en wordt het evalueren/ beoordelen van de AIOS in de 1e fase besproken.

Beginnende, gevorderde en ervaren opleiders

Voor actieve huisartsopleiders (beginnend, gevorderd en ervaren) worden er 4 ochtenden per opleidingsjaar leergangen georganiseerd (1 ochtend in september en oktober en 1 ochtend in januari en februari).

Voor de beginnende opleiders zijn er twee verplichte basisleergangen en voor de gevorderde drie verplichte leergangen. De ervaren opleiders hebben de keuze uit een zestal leergangen, waarvan er twee verplicht zijn: EBM en videotoets+. Een opleider kan 1 keer afwezig zijn. Als hij vaker afwezig is dient hij de leergang over te doen. Eens per jaar of eens in de twee jaar wordt er een nieuwe leergang voor ervaren opleiders ontwikkeld.

De leergangen worden gegeven door ervaren stafleden die affiniteit hebben met opleiders. Een leergang wordt gegeven door 2 stafleden. Er wordt naar gestreefd dat deze stafleden een leergang diverse malen geven zodat zij ervaring met de inhoud van de leergang kunnen opdoen en deze waar nodig kunnen aanpassen. Leergang I en II wordt altijd gegeven door minimaal 1 staflid dat in de eerste fase een AIOS groep begeleidt De beginnende opleiders die zij immers begeleiden in deze leergang hebben meestal een fase I AIOS. Daardoor zijn deze stafleden op de hoogte van het fase I onderwijs aan AIOS, hetgeen een belangrijk voordeel is voor het begeleiden van beginnende huisartsopleiders.

Aan het eind van iedere leergang wordt een eindgesprek of toets gehouden. Deze wordt meegenomen naar het voortgangsgesprek dat met iedere opleider wordt gehouden.

Landelijke cursussen voor ervaren opleiders en vrijstelling:

Ervaren opleiders kunnen ook kiezen voor de STARtclass, waarin de opleider getraind wordt in het handelen in spoedeisende situaties, volgens de meest recente inzichten of voor de Masterclass 'opleidingscompetenties in moeilijke opleidingssituaties'. Ervaren opleiders die een kaderopleiding volgen kunnen ook vrijstelling krijgen voor het volgen van een leergang, gedurende hun kaderopleiding.

Hoe de verschillende opleiderthema's verdeeld zijn over de leergangen is in onderstaand schema. In de bijlage worden de leergangen kort beschreven

De verdeling van de verschillende opleider thema's over de diverse leergangen.

	INTRODUCTIECURSUS + STARTERSCOCHTEND	BASIS	BASIS	FEEDBACK	COACHEN	PERSOON V. AIOS BEGELEIDEN	EBM (verplicht)	VIDEOTOETS+ (verplicht)	INTERVISIE	GGZ	MINDFULNESS EN HET BEGELEIDEN VAN DE AIOS	DE AIOS BEGELEIDEN BIJ PALLIATIEVE ZORG	MENTORSCHAP
Leergang →		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Thema's ↓													
Eigen expertise overdragen							X	X		X		X	
Leeromgeving van de praktijk maken	X		X										
Inhoudelijk begeleiden	X	X	X	X	X				X		X	X	X
Toetsen en beoordelen	X	X	X	X				X					
Begeleiden van het leerproces		X			X								X
Persoonsgericht begeleiden						X			X	X	X	X	X
Ervaringsnivo van de opleider	Aspirant	Beginnend		Gevorderd			Ervaren						

4. *Toetsing d.m.v. Voortgangsgesprekken*

Met opleiders worden voortgangsgesprekken gevoerd. Met beginnende opleiders ieder jaar en op dit moment met de andere opleiders voor de beëindiging van hun erkenning als opleider.

In 2016 blijft het zo dat met een beginnende opleider ieder jaar een voortgangsgesprek wordt gevoerd maar met de gevorderde en ervaren opleiders zal de frequentie opgeschroefd worden naar 1 keer in de 2 jaar.

Een voortgangsgesprek is gebaseerd op het eindgesprek dat met iedere opleider wordt gehouden aan het einde van een leergang (met de Hao leergang docent) en aan het eind van een opleidingstraject (met een groepsbegeleider – fase I – of tutor – fase II -). Tot slot maar zeker niet in minst belangrijk worden de door de AIOS ingevulde LEO-h's van de opleider in het voortgangsgesprek betrokken.

Ter voorbereiding vult de opleider met wie een voortgangsgesprek gehouden wordt een zelfevaluatie in.

De Kwaliteitscommissie Huisartsopleiders houdt deze voortgangsgesprekken en bestaat uit 3 huisartsopleiders en 1 huisarts staflid die allen bij de huisartsopleiding in dienst zijn. De Kwaliteitscommissie huisartsopleiders staat het volgende voor ogen:

1. Het borgen van de kwaliteit van de huisartsopleiding vanuit de kant van de opleiders en bijdragen aan verbetering van de opleiding waar mogelijk.
2. De verbinding tussen de opleiders en het instituut versterken, waarbij de opbouw van een vertrouwensrelatie een belangrijke plaats inneemt. Hierbij zal ernaar gestreefd worden scherp op de inhoud te zijn en zacht op de persoon.
3. Door het verzamelen van feedback van de opleiders een bijdrage leveren aan het inventariseren en signaleren van mogelijke verbeterpunten. Naar de opleiders helder maken wat er gebeurt met de feedback die zij geven op het instituut.
4. Het meer betrekken van opleiders bij de opleiding en bedenken hoe kwaliteiten van opleiders meer bij de opleiding ingezet kunnen worden.

De Kwaliteitscommissie is in juni 2015 gestart en heeft in 2015 56 voortgangsgesprekken gevoerd.

In 2016 is als target gesteld om 160 voortgangsgesprekken te voeren.

Dit aantal is nodig om daadwerkelijk met beginnende opleiders 1 keer per jaar een voortgangsgesprek te houden en met de andere opleiders 1 keer in de 2 jaar.

Daarnaast houdt de Kwaliteitscommissie beoordelingsgesprekken met niet goed functionerende opleiders en is ze bezig om meer hao evaluatieformulieren binnen te krijgen van de leergangen en van groepsbegeleiders en tutoeren.

Ook wordt de feedback die opleiders geven over het instituut tijdens voortgangsgesprekken verzameld, zodat deze ingezet kan worden ter verbetering van de Leidse huisartsopleiding.

Bijlage Toelichting op de verschillende leergangen

Introductiecursus

voor aspirant huisartsopleiders

Deze interne introductie tweedaagse cursus is bedoeld voor huisartsen die overwegen om opleider te worden. Ze maken kennis met leerstijlen en hoe dit wordt toegepast in de praktijk. Verder krijgen ze training in het geven van feedback.

Tot slot worden ze uitgenodigd om na te denken over hoe hun huisartsenpraktijk te organiseren in een opleidingspraktijk

Dag 1: **Leerstijlen**
 Feedback geven
 Samenwerken met instituut

Dag 2: **Organiseren van de opleidingspraktijk**
 De driehoek opleider, AIOS, instituut
 Feedback geven en ontvangen
 Opstellen een eigen leerplan

Belangrijkste thema's die in deze leergang aan bod komen

1. Een leeromgeving van de praktijk maken
Organisatorische aanpassingen · Afstemming binnen het team · Afspraken met de AIOS · gevarieerd patiëntenaanbod · Veilig feedback geven en ontvangen
2. Inhoudelijk begeleiden
Observeren · Leergesprekken voeren · Feedback geven · Feed forward geven
3. Begeleiden van het leerproces van de AIOS
Volgen en sturen van het leerproces m.b.v. portfolio, IOP, leerwerkplan en overige bronnen

Programma Basis Leergang I *voor beginnende opleiders*

In deze leergang worden de belangrijkste AIOS beoordelingsinstrumenten behandeld. Verder wordt de didactische vaardigheid, het houden van een leergesprek, geoefend. De vaardigheid 'feedback geven en ontvangen' komt elk dagdeel aan de orde

Dag 1 MAAS-globaal

Het consult van een AIOS beoordelen met de maas globaal

Dag 2 ComBeL en niveau van de AIOS bepalen

De AIOS beoordelen met behulp van de combel en feedback geven

Dag 3 Leerplan en leerdoelen smart maken

Het leerplan de AIOS beoordelen op smart criteria en feedback geven

Dag 4 Leergesprek houden

Opname van eigen leergesprekken tonen en hierop elkaar feedback geven

Belangrijkste Thema's die aan bod komen in deze leergang

1. Inhoudelijk begeleiden
Observeren · Leergesprekken voeren · Feedback geven · Feedforward geven
2. Toetsen en beoordelen van de AIOS
Observeren · Toetsen en beoordelen m.b.v. beschikbare instrumenten en overige bronnen
3. Begeleiden van het leerproces van de AIOS
Volgen en sturen van het leerproces m.b.v. portfolio, IOP, leerwerkplan en overige bronnen

Programma Basis Leergang II *voor beginnende opleiders*

Deze leergang is een verdieping van de eerste leergang. De AIOS beoordelingsinstrumenten worden behandeld en op de eerste dag worden verschillende onderwijsmethodes uitgewisseld en het leerwerkplan voor de opleidingspraktijk geëvalueerd

Dag 1 Werkvormen en Leerwerkplan

Welke werkvormen zijn er voor de opleidingspraktijk

Is het leerwerkplan voor de opleidingspraktijk nog actueel en waar moet het veranderd en verbeterd worden

Dag 2 Maas globaal en KPB

Het beoordelen van de AIOS met de Maas globaal en het gebruik van de KPB in de live observatie van de AIOS

Dag 3 De AIOS beoordelen en deze onderbouwen

Hoe onderbouw je oordeel van de AIOS m.b.v. de Combel

Dag 4 Video toets+

Belangrijkste thema's die in deze leergang aan bod komen

1. Een leeromgeving van de praktijk maken
Organisatorische aanpassingen · Afstemming binnen het team · Afspraken met de AIOS · gevarieerd patiëntenaanbod · Veilig feedback geven en ontvangen
2. Inhoudelijk begeleiden
Observeren · Leergesprekken voeren · Feedback geven · Feed forward geven
3. Toetsen en beoordelen van de AIOS
Observeren · Toetsen en beoordelen m.b.v. beschikbare instrumenten en overige bronnen

Programma Leergang III Feedback geven *voor gevorderde opleiders*

Deze leergang staat in het teken van het geven van feedback. Deelnemers formuleren hun leerpunten in het geven van feedback. Vervolgens kunnen zij zich hierin oefenen.

Dag 1 Feedback geven

Inventariseren: sterke en zwakke punten ten aanzien van feedback. Wat zijn leerpunten t.a.v. feedback geven?

Dag 2 Feedback geven; oefenen op leerpunten

Deelnemers oefenen in feedback geven op hun leerpunten

Dag 3 Feedback geven en beoordelen

Feedback geven en het beoordelen van de AIOS

Dag 4 Feedback geven volgens de regels der kunst

Deelnemers werken aan hun feedback leerpunten met een acteur

Belangrijkste thema's die in deze leergang aan bod komen

1. Inhoudelijk begeleiden
Observeren · Leergesprekken voeren · Feedback geven · Feedforward geven
2. Toetsen en beoordelen van de AIOS
Observeren · Toetsen en beoordelen m.b.v. beschikbare instrumenten en overige bronnen

Programma Leergang IV Oplossingsgericht coachen *voor gevorderde opleiders*

Deze leergang staat in het teken oplossingsgericht coachen. Technieken van het oplossingsgericht werken worden aangeboden en geoefend. Ook wordt geoefend in het geven van feedback aan elkaar

Dag 1 Oplossingsgericht coachen

Inleiding: wat is het en wat zijn de basistechnieken. Hiermee oefenen

Dag 2 Oplossingsgericht coachen

Hulpbronnen en hoe hierop focussen

Dag 3 Oplossingsgericht coachen en creëren van hoop

Creëren van hoop en feedback geven op eigen video materiaal

Dag 4 Oplossingsgericht coachen en type relatie

Belangrijkste thema's die in deze leergang aan bod komen

1. Inhoudelijk begeleiden
Observeren · Leergesprekken voeren · Feedback geven · Feedforward geven
2. Begeleiden van het leerproces van de AIOS
Volgen en sturen van het leerproces m.b.v. portfolio, IOP, leerwerkplan en overige bronnen

Programma Leergang V DE PERSOON VAN DE AIOS BEGELEIDEN *voor gevorderde opleiders*

Deze leergang staat in het teken van intervisie en verschillende hulpmiddelen die hierbij gebruikt kunnen worden: kernkwaliteiten, niveaus van Bateson en de Roos van Leary

Dag 1 Kernkwaliteiten

Kernkwaliteiten; wat zijn ieders kernkwaliteiten en oefenen hiermee

Dag 2 Intervisie verschillende niveaus waarop kan worden gevraagd

Intervisie en de niveaus van Bateson

Dag 3 Intervisie en de relatie

Intervisie en de Roos van Leary

Dag 4 Intervisie, oefenen met acteurs

Oefenen met het geleerde van de vorige dagen

Belangrijkste thema's die in deze leergang aan bod komen

1. Persoonsgericht begeleiden

Voeren van persoonsgericht leergesprek · Begeleiden bij ontwikkelen professionele identiteit ·

Begeleiding afstemmen op persoonlijke stijl AIOS

Programma Leergang VI EBM voor huisartsopleiders voor ervaren opleiders (verplicht)

De opleiders krijgen een inleiding in Evidence Based Medicine

Dag 1 **EBM**

Wat is EBM, plaats in het curriculum en inleiding

Dag 2 **EBM**

EBM en diagnostiek in de praktijk

Dag 3 **EBM**

Critical appraisal, EBM quiz en evaluatie

Dag 4 **EBM**

Meta analyses, presentatie eigen Pico

Belangrijkste thema's die in deze leergang aan bod komen

1. Eigen expertise overdragen

Instructie geven · Voordoen · Expliciet verwoorden van onderliggende denkprocessen en reflecties

Programma Leergang VII Videotoets+ voor ervaren opleiders (verplicht)

In deze leergang wordt een belangrijk beoordelingsinstrument voor de AIOS, de videotoets + behandeld

Dag 1 Videotoets +

Inleiding; oefenen met open vragen stellen, het beoordelen van een consult

Dag 2 Videotoets +

Eigen consulten bespreken met open vragen en beoordelen

Dag 3 Videotoets +

Consult van een AIOS bespreken, beoordelen en feedback geven op dit proces

Dag 4 Videotoets +

Mogelijkheden en beperkingen van het instrument: consult bespreken
Eind evaluatie

Belangrijkste thema's die in deze leergang aan bod komen

1. Eigen expertise overdragen
Instructie geven · Voordoelen · Expliciet verwoorden van onderliggende denkprocessen en reflecties
2. Toetsen en beoordelen van de AIOS
Observeren · Toetsen en beoordelen m.b.v. beschikbare instrumenten en overige bronnen

Programma Leergang VIII Intervisie voor ervaren opleiders (keuze)

De leergang intervisievaardigheden heeft tot doel dat de deelnemers zich verder ontwikkelen in het huisarts-opleiderschap door:

- van, aan, door en met elkaar te leren
- intervisievaardigheden te versterken
- te reflecteren
- elkaar onderling bevragend te ondersteunen
- feedback te krijgen en geven

Dag 1 Intervisie; wat is het en start

Wat is intervisie; onderling afspraken maken en eerste start

Dag 2 Intervisie

Intervisie doen en verschillende intervisie methodes

Dag 3 Intervisie

Intervisie doen

Dag 4 Intervisie

Intervisie doen en elkaar feedback geven

Belangrijkste thema's die in deze leergang aan bod komen

1. Inhoudelijk begeleiden
Observeren · Leergesprekken voeren · Feedback geven · Feedforward geven
2. Persoonsgericht begeleiden
Voeren van persoonsgericht leergesprek · Begeleiden bij ontwikkelen professionele identiteit · Begeleiding afstemmen op persoonlijke stijl AIOS

Programma leergang IX GGZ

Voor ervaren opleiders (keuze)

Dag 1 Psychofarmaca

Vergroten van kennis over psychofarmaca (werking, bijwerkingen, indicatiestelling, duur behandeling, verwijzing, consultatie) in de huisartsenpraktijk, waardoor de opleider (nog) beter in staat is de AIOS te begeleiden in het (al dan niet) medicamenteus behandelen van patiënten met psychische problematiek

Dag 2 Psychotherapeutische gesprekstechnieken & omgaan met heftige emoties

Vergroten van kennis en vaardigheden met betrekking tot het omgaan met heftige emoties, met name de geëmotioneerde AIOS.

Dag 3 Persoonlijkheidsstoornissen

Verbeteren signalering: het verschil tussen moeilijke patiënten en patiënten met een persoonlijkheidsstoornis

Vergroten handvatten voor de diagnostiek van persoonlijkheidsstoornissen

Bewuster leren begeleiden AIOS in de omgang met patiënten met persoonlijkheidsstoornissen

Dag 4 Overspanning

Kennis vergroten over overspanningsklachten: symptomen, de behandelstrategieën van de huisarts, samenwerking met andere hulpverleners

Verbeteren van herkenning van (dreigend) overspannen AIOS, hoe hiermee om te gaan

Belangrijkste thema's die in deze leergang aan bod komen

1. Eigen expertise overdragen
Instructie geven · Voordoelen · Expliciet verwoorden van onderliggende denkprocessen en reflecties
2. 2. Persoonsgericht begeleiden
Voeren van persoonsgericht leergesprek · Begeleiden bij ontwikkelen professionele identiteit · Begeleiding afstemmen op persoonlijke stijl AIOS

Leergang X Training Mindfulness en het Begeleiden van de AIOS *voor ervaren opleiders (keuze)*

De leergang 'aandachtstraining' is bedoeld voor opleiders die meer rust en aandacht in hun (werkend) leven willen brengen.

Deze training bestaat uit 8 dagdelen en een stiltedag. De inhoud is die van het de gangbare Mindfulness Stress Reduction Training van John Kabat Zinn. Deze training is wel toegesneden op de huisarts en op het begeleiden van de AIOS

Belangrijkste thema's die in deze leergang aan bod komen

1. Inhoudelijk begeleiden
Observeren · Leergesprekken voeren · Feedback geven · Feedforward geven
2. Persoonsgericht begeleiden
Voeren van persoonsgericht leergesprek · Begeleiden bij ontwikkelen professionele identiteit · Begeleiding afstemmen op persoonlijke stijl AIOS

Leergang X De aios begeleiden bij palliatieve zorg *voor ervaren opleiders (keuze)*

Nadruk in deze leergang ligt op het optimaliseren van de didactische vaardigheden en professionaliteit van de opleider bij het coachen van de aios in palliatieve zorg (de pro-actieve complexe zorg). Door middel van een interactief programma wordt aangesloten bij de behoefte van de deelnemers

Programma onderdelen zijn:

1. Ondersteuning van de aios bij het opstellen en uitvoeren van een zorgplan
2. Persoonsgericht leergesprek, gericht op zelfzorg
3. Methodiek Palliatief redeneren: theorie en praktische toepassing a.d.h.v. casuïstiek
4. Samenwerken: model Medisch leiderschap, relevantie en toepasbaarheid in de praktijk
5. Coachen van aios bij communicatievaardigheden bijvoorbeeld bij zingevingvragen
6. Keuze programma, afhankelijk van de behoefte van de opleiders
7. Evaluatie: wat is de opbrengst van de leergang?

Leergang X Mentorschap
voor ervaren opleiders (op uitnodiging)

Dag 1: Inleiding/ leerstijlen/ feedback geven

Dag 2 Combel bespreken; feedback geven

Dag 3 Maasglobaal + scoren, valkuilen; feedback geven

Dag 4 Combel/Maas globaal/of leergesprek/ elkaar feedback geven / evaluatie houden

